

Département d'économie
appliquée de l'ULB

De KUL-norm en de gevolgen voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Studievoormiddag – Iris Tower – 20/09/2023

door Magali VERDONCK
Senior Economist – DULBEA – ULB
magali.verdonck@ulb.be

Organisatie van mijn presentatie

Deel 1

- Het belang van de KUL-norm in zonale begrotingen
- Achtergrond bij de ontwikkeling van de KUL-norm
- Werking van de KUL-norm
- Conceptueel kritiek

Deel 2

- Kritiek vanuit een kwantitatief oogpunt
- Gevolgen voor de Brusselse zones
- Schattingen van inkomstenderving
- Ideeën voor hervorming
- Voorwaarden voor hervorming

Welk deel van het budget van een politiezone hangt af van de KUL-norm?

9 %

25 %

47 %

65 %

91 %

Samenstelling van de ontvangsten voor de Brusselse politiezones

Prestaties	2 028 356	0,33%
Overdrachten	609 728 061	99,53%
Schuld	869 802	0,14%
TOTAAL Inkomsten	612 626 218	100%

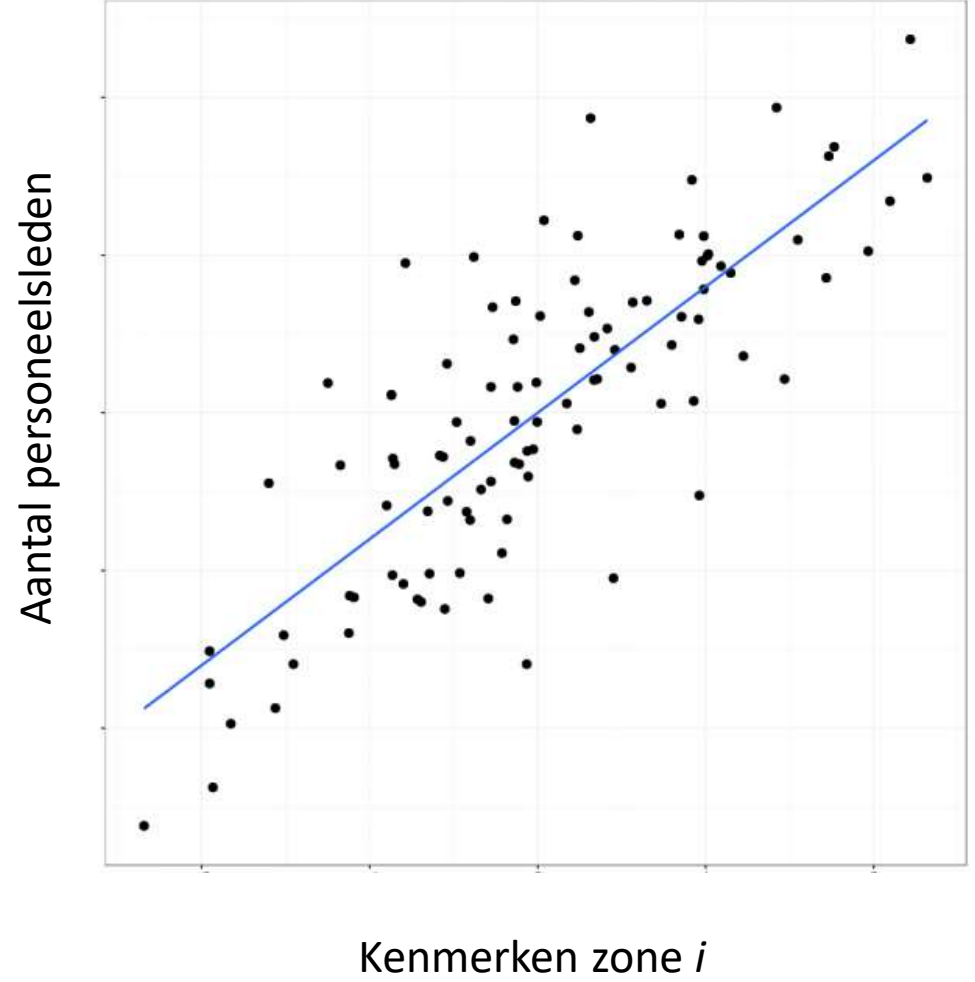
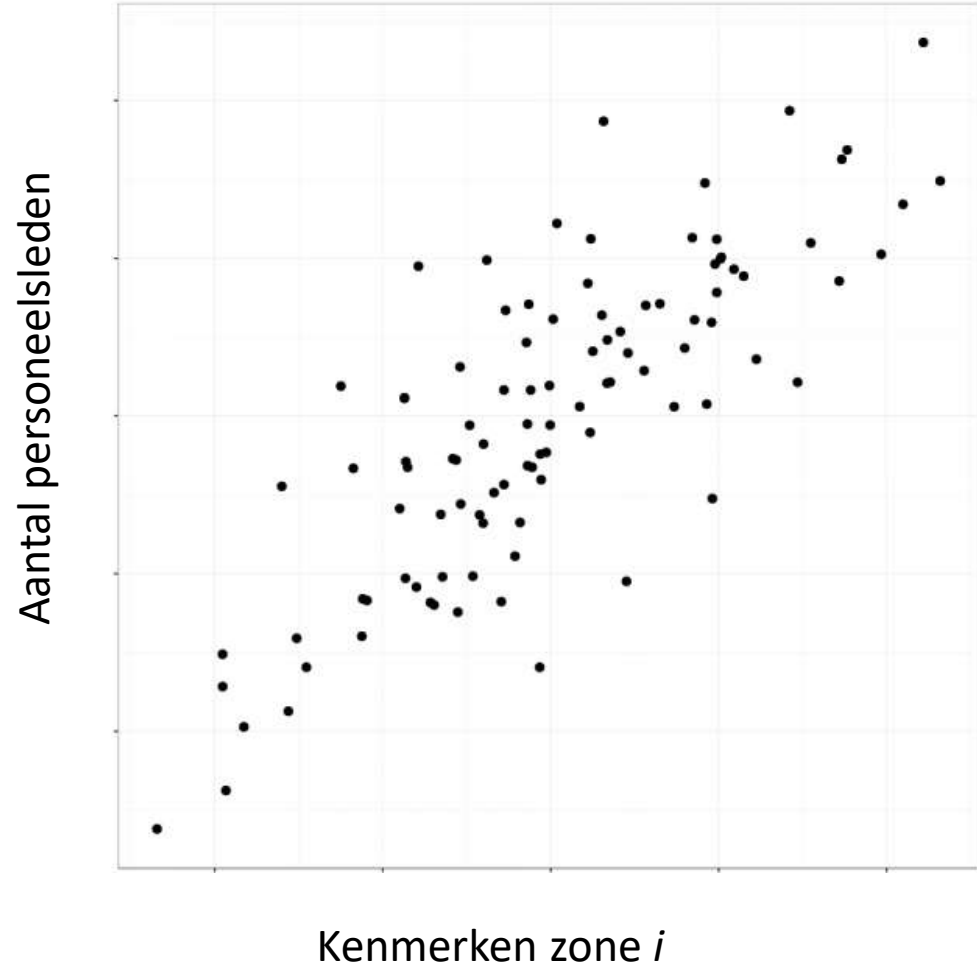
Gemeentetoelagen	389 067 625	63,81%
Federale toelagen	173 139 167	28,40%
Gewestelijke toelagen	15 977 888	2,62%
Federale toelagen via Gewest	31 543 381	5,17%
TOTAAL Overdrachten	609 728 061	100%

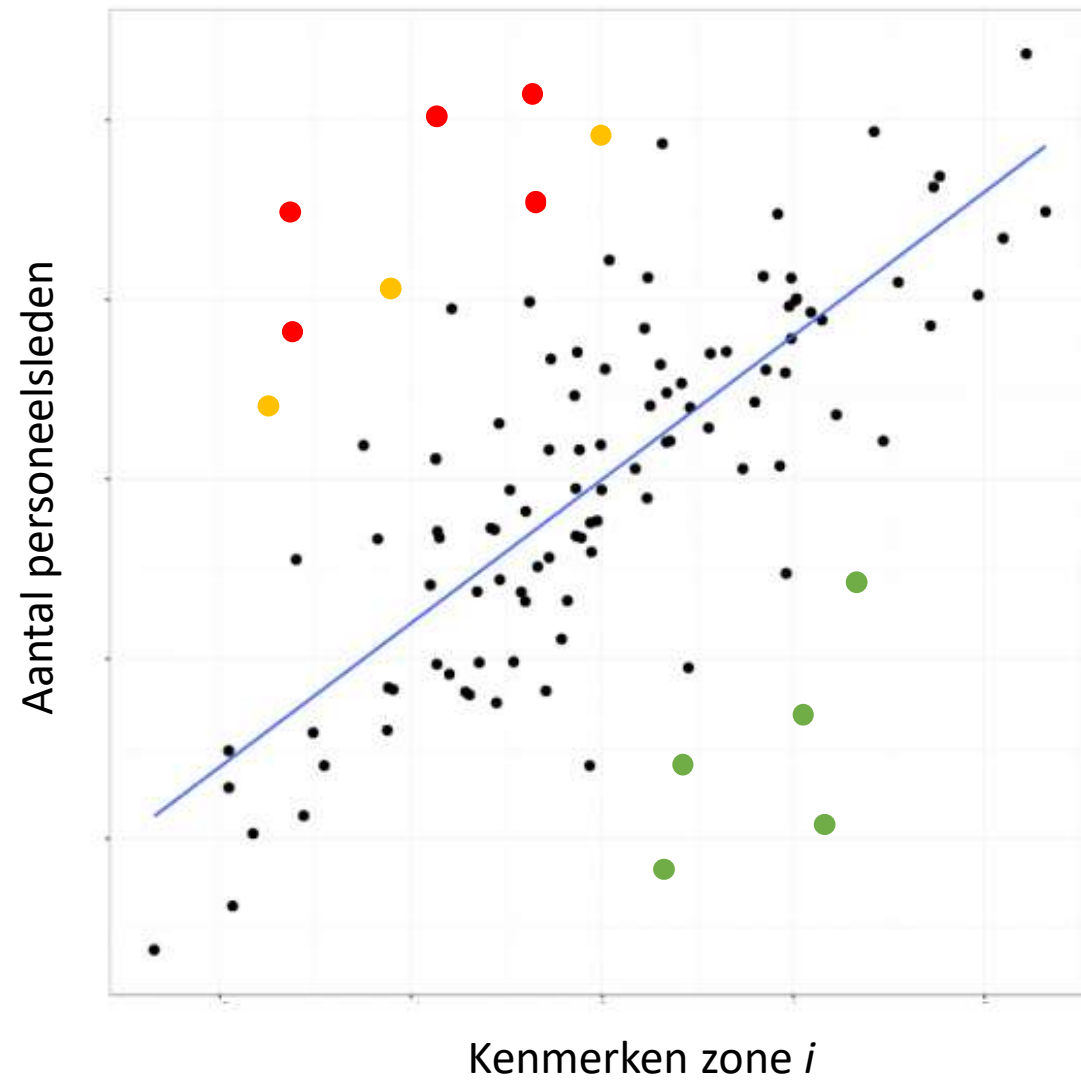
Federale basistoelage	125 126 326	84,60%
Federale aanvullende toelage	253 047	0,17%
Sociale toelage 1	15 075 889	10,19%
"Handhaving van de openbare orde" toelage	83 493	0,06%
Saldo 2017 Verkeersveiligheidsfonds	7 370 815	4,98%
TOTAAL Federale toelagen	147 909 569	100%

Invloed van KUL-norm in totaal ontvangsten **28,4 % * (84,60 % + 0,17 % + 10,19 %)** **= 26,97 %**

Achtergrond bij het ontwerp van de KUL-norm

- dringend (gebruik van bestaande gegevens, zelfs als die niet relevant zijn)
- op een indirecte manier (norm voor het aantal personeelsleden vermenigvuldigd met een lineaire coëfficiënt)
- door te "knoeien" met de lineaire regressiegegevens

Wie heeft de hoogste
KUL-norm?

- Stad Brussel
- Dinant
- Knokke
- Antwerpen
- Neufchâteau
- Gouy-Lez-
Piéton

3. Werking van de KUL-norm: verdeelsleutel op basis van 14 criteria (niet geactualiseerd)

Bevolking
Oppervlakte

Aantal overnachtingen
Aantal Horecawerknemers

Aantal misdrijven
Aantal verkeersongevallen

Aantal adreswijzigingen + immigratie
Gevangenis capaciteit

Kadastraal inkomen/bebouwde oppervlakte
% woningen met laag wooncomfort

Aantal leefloners + werklozen
Netto belastbaar inkomen

Bevolking > 65

Uitrustingsgraad

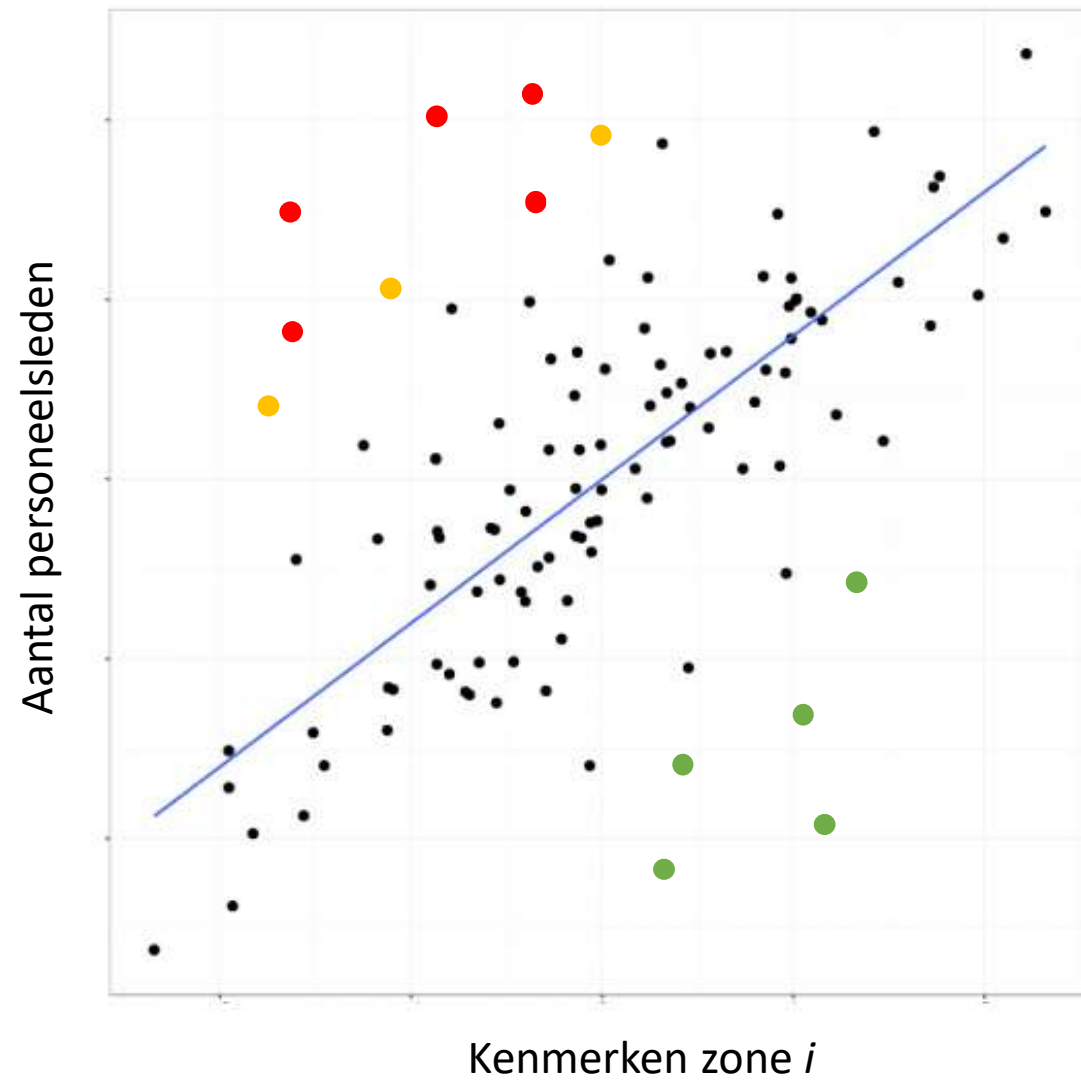
3. Werking van de KUL-norm: de formule

- 0,316888
 - + 0,000004866 x bevolking i
 - + 0,005323 x bevolking $i > 65$ ans/1000 inwoners
 - + 0,003762 x aantal i steuntrekkers en werklozen/1000 inwoners
 - + 0,005006 x aantal i horecawerknemers/1000 inwoners + 0,011825 x aantal i misdrijven/1000 inwoners
 - + 0,007887 x (aantal i adreswijzigingen + immigraties)/1000 inwoners
 - + 8,723253 x capaciteit gevangeniswezen i /1000 inwoners
 - + 0,033242 x aantal i verkeersongevallen met doden of gekwetsten/1000 inwoners
 - + 0,000000189 x kadastraal inkomen i /bebouwde oppervlakte in ha. + 0,004005 x % i woningen met laag wooncomfort
 - 0,000000787 x gemiddeld netto belastbaar inkomen i in 1000 BEF /1000 inwoners
- + (2,440647 x uitrustingsgraad i /1000 inwoners)
- + 0,001392 x oppervlakte i in km²
- + 0,000008099 x aantal i overnachtingen/1000 inwoners

3. Werking van de KUL-norm: correctie voor de grote steden

+ 6,965663	voor Brussel
- 0,790629	voor Antwerpen
+ 1,450377	voor Luik
+ 0,230696	voor Gent
+ 0,104033	voor Charleroi

Uiteindelijk krijgt elke zone een index (de som van de indexen voor zijn gemeenten), die recht geeft op een deel van het totale budget.

3. Werking van de KUL-norm

Meerdere correcties:

- Interzonaal "solidariteitsmechanisme" om plattelandsgemeenten te helpen (bevroren/verlengd tot ten minste 2035, hoewel niet eerlijk en niet effectief)
- Specifieke dotatie voor Brusselse zones
- Dotatie voor grens-, plattelands- of uitgestrekte gebieden
- Sociale dotatie voor werkgeversbijdragen
- Eurotops-dotatie
- enz.

4. Kritiek

- Theoretische benadering: geen respect voor theoretische voorschriften en goede praktijken
 - Ongerechtvaardigde specifieke dotaties (Eurotops)
 - Ontmoedigende dotaties
 - Onvoldoende respect voor het principe besluitvormer-betaler
- Conceptuele analyse
 - Gebrek aan transparantie
 - Gebrek aan duidelijke verklarende variabelen en vertekende variabelen (uitrustingsgraad)
 - Geen actualisatie
- Kwantitatieve analyse
 - Ondoeltreffend solidariteitsmechanisme
 - Zeer dichtbevolkte gebieden zijn benadeeld

5. Gevolgen voor Brussel

- Variabele eenheidskosten niet in rekening gebracht: zeer nadelig voor Brussel
- Gebrek aan sommige verklarende variabelen: zeer nadelig voor Brussel
- Duidelijk ongunstige verklarende variabelen (uitrustingsgraad)
- Solidariteitsmechanisme: oneerlijk voor Brussel
- Eurotops-dotatie: onvoldoende, ongeschikt, te gecontroleerd en ten onrechte niet geïndexeerd
- Niet geactualiseerde variabelen: bijzonder nadelig voor Brussel (bevolking, gevangenis enz.)
- Bevriezing van het solidariteitsmechanisme: nog onrechtvaardiger voor Brussel
- Nieuw gegeven (terrorisme): negatieve impact, vooral voor Brussel

→ Zeer zichtbare gevolgen voor de Brusselse zones:

- bovengemiddeld gemeentelijke aandeel in het zonaal budget (63,2% vs. 51,7%),
- bovengemiddeld aandeel van het gemeentebudget besteed aan politie (15% vs. 12%),
- bovengemiddelde gemeentelijke uitgaven per inwoner, ondanks onderbezetting en lagere kosten/politie dan in andere grote steden (- 3%).

NB 1: Risico van verergering van de stadsvlucht en de onderfinanciering van het BHG.

NB2: Gelijkwaardig probleem in alle grote steden, maar nog gecompliceerder voor Brusselse zones bij gebrek aan solidariteit tussen landelijke en stedelijke gemeenten via een Gemeentefonds.

6. Raming van de jaarlijkse inkomstenderving in de Brusselse zones

- Vergelijkende methodologie:
 - o +/- 75 miljoen € in vergelijking met de grote Belgische steden
 - o 200 miljoen € in vergelijking met alle gemeenten

- Uitgesplitse methodologie:
 - o Gebrek aan actualisatie: 50 miljoen € (16 miljoen voor het bevolkingscriterium alleen)
 - o Solidariteitsmechanisme: 7 miljoen €
 - o Eurotops: 17 miljoen €

= totaal van 74 miljoen €

- Een tekort van ten minste 12% van de financiële middelen

- KUL-norm zou 35% en niet 26% van PZ middelen moeten leveren

7. Bestaande ideeën over hervorming

Unanieme steun voor een herziening van het financieringssysteem:

- transparantie, aanpasbaarheid, eenvoud, rechtvaardigheid en ontmoediging voor goed beheer
- aandacht voor sterk verstedelijkte zones

8. Voorwaarden voor een succesvolle hervorming

- Genoeg tijd voor de analyse
- Beschikbaarheid van kwaliteitsgegevens
- Logica van managementinformatie
- Cultuur van transparantie + audits
- Identificatie van zones die objectief gezien in moeilijkheden verkeren
- Kennisstrategie

9. Fasen van de hervorming

- Dringend: verfijnde berekening van achterstandsgebieden/gemeenten
- Korte termijn: correctie van de financiering van probleemgebieden
- Middellange termijn: proefproject op basis van een beheersmatige aanpak en naleving van theoretische vereisten
- Lange termijn: uitrol naar alle gebieden en administratie om variabelen bij te werken

NB 1: Ideeën om de kosten te dekken (van studies, audits, overgangsmechanisme, enz.):

- Vereenvoudiging of uitbesteding van bepaalde taken?
- Schaalvoordelen?
- Toepassing van de wet op de betaalde politie?

NB 2: Aandacht besteden aan bestuur en de vertegenwoordiging van Brussel in besluitvormingsorganen